

Interviu

cu dr. ŞERBAN MILCOVEANU

PERSONALITĂŢI LEGIONARE UITATE PE NEDREPT
INSTRUCTOR LEGIONAR, DOCTOR ÎN ECONOMIE, GH. CIOROGARU

- Domnule doctor Milcoveanu înainte de a purta o conversaţie cu dvs. despre doctorul în Economie şi instructorul legionar Gheorghe Ciorogaru, am vrut să mă documentez, cât de cât, despre această personalitate legionară, dar mi-a fost imposibil. ***Bunăoară, în cartea "Intelectualii şi Mişcarea Legionar", îi sunt rezervate doar câteva rânduri, în schimb sunt amintite mult mai pe larg persoane periferice Mişcării.***

- Vă dau perfectă dreptate! Eu nu sunt nici măcar amintit în cartea respectivă (*n. n.: doctorul legionar Milcoveanu a fost şeful studenţimii române creştine – UNSCR – pe ţară în perioada 1937 – 1940!*). Cartea este cumplit de subiectivă, **cei care au conceput-o sunt fideli lui Horia Sima şi, ca atare, cei care nu au împărtăşit ideile acestuia, cum a fost Gh. Ciorogaru şi subsemnatul, preotul Ştefan Palaghiţă etc., au fost complet ignoraţi.**

- Deci, să începem cu o întrebare de rutină: câteva date biografice ale lui Gh. Ciorogaru până la aderarea lui în Mişcarea Legionară.

- Era oltean, născut în anul 1909 în comuna Novaci, jud. Gorj. Părinţii lui erau oieri, aveau multe turme, mari suprafeţe de păduri muntene, crescătorie de păstrăvi: erau, deci, bogaţi. Erau originari din Transilvania, de aici au făcut transhumanţa în Vechiul Regat. (Vreau să precizez că în decurs de 2000 de ani, nu a existat o transhumanţă din Vechiul Regat în Transilvania, ci numai invers. Mama noastră, a României, este Transilvania, patria dacilor care erau fraţi cu geţii.) Gh. Ciorogaru era foarte mândru cu originea lui de ardelean şi cu hărnicia şi prosperitatea părinţilor lui.

Şcoala primară şi liceul le-a absolvit la Tg. Jiu şi, apoi, întrucât a fost un elev eminent, a urmat **Facultatea de Drept şi Economie Politică la faimoasa Universitate Heidelberg din Germania**, unde l-a avut ca profesor pe eruditul dr. Schocht. De altfel, lucrarea lui de doctorat, care i-a dedicat-o profesorului său, este intitulată "*Das Neue Romanien im Neue Europe*", adică "*România Nouă în Noua Europă*". Ea a fost tipărită la noi în 1932, în limba germană, la Fundaţia "Principele Carol".

- Ajungem, deci, la aderarea lui în Mişcare: când s-a întâmplat asta, şi, mai ales, cum l-aţi cunoscut?

- Fiind doctor în ştiinţele economice, a avut de la început o mare autoritate. **A intrat în Legiune odată cu mine, în anul 1935, în luna martie.**

Eu am fost recomandat de către Gh. Furdui şi principele Alex. Cantacuzino, pe el însă nu ştiu cine l-a orientat către Mişcarea Legionară.

L-am cunoscut în biroul Căpitanului, aflat pe strada Gutenberg, vis a vis de Cişmigiu. Specific că la Căpitan nu putea intra oricine, şi întrucât era foarte mult solicitat, vizitele erau tăiate de cei patru secretari ai săi, comandanţi legionari: ing Nicolae Horodniceanu, Ion Dobrin, licenţiat la Cernăuţi, avocatul Stelian Stănicel şi ing. Nae Smărăndescu din jud. Romanaţi. Aceşti patru secretari se aflau permanent în anticameră, şi, astfel, ajungeau şi paza Căpitanului. Vizitele feminine erau selecţionate de o secretară, pe nume Atena Ianuchi, o macedoneancă care avea un frate preot. Nu am mai văzut-o din 1938, s-a retras la Oradea într-o izolare deplină.

Căpitanul avea ca metodă de lucru participarea publică la actul de concepţie din care el trăgea, în final, concluzia care se impunea. Prezenţa la dezbateri nu era restrictoare numai la anumite persoane.

Ciorogaru, prin cunoştinţele sale de doctor în ştiinţe, avea mare autoritate şi aducea în discuţie modelul Germaniei naţionaliste; ştia tot ce se întâmpla şi se frământa acolo. Vroia modelul Germaniei, aşa cum ne însuşisem modelul francez, în toate documentele, până în anii 30.

Nimeni nu avea în acest sui generis de consiliu o funcţie oficială, era deci o participare voluntară, răsplată era încrederea Căpitanului care avea cea mai mare valoare.

Să reliefez un aspect major: am colaborat cu Ciorogaru la câştigarea simpatiei lui Iuliu Maniu pentru Mişcarea Legionară cu expresia ei politică Partidul *Totul Pentru Ţară*, care a fost un moment benefic pentru omul. Mişcarea Legionară. Orice era pozitiv îl reţineam, dacă era în joc interesul partidului din care făceam parte.

Am plecat la Cluj împreună cu Ciorogaru, eu ca şef al *Uniunii Naţionale a Studenţilor Creştini Români* şi cu vârful piramidei studenţeşti alcătuit din preşedinţii centrelor studenţeşti din ţară: Cernăuţi, Chişinău, Iaşi, Timişoara, Bucureşti şi Sibiu (teologie).

Întâlnirea a avut loc la Cluj la 12 aprilie 1937; de buna ei desfăşurare s-a ocupat juristul Tiberiu Vereş Voica.

Din partea Legiunii au mai făcut parte şi dr. Ion Banea, comandant legionar şi şeful Ardealului legionar, iar din partea Partidului Naţional Ţărănesc Zaharia Boilă, nepotul şi secretarul lui Iuliu Maniu.

Audienţa a avut loc în casa lui Bianu, o vilă foarte frumoasă, în biroul amfitrionului. Iuliu Maniu a venit îmbrăcat impecabil, iar convorbirile dintre grupul legionar şi cel PNŢ-ist au durat 4 ore.

Eu am "spart gheaţa" vorbind primul cca. 20 de minute, în care am arătat că avem informaţii că regele Carol al II-lea urmăreşte uzurparea suveranităţii naţionale şi instituirea dictaturii personale, care ar putea duce la un război civil; printre victime vom fi noi, tineretul universitar, care vom fi pe baricade. Îi solicităm lui Iuliu Maniu să iasă din pasivitatea politică pe care o acceptase, cu trei ani mai înainte. (În locul lui venise Ion Mihalache ca şef de partid, PNŢ –ul sperând să ajungă astfel iar la guvernare; întrucât Maniu era în opoziţie deschisă cu regele; Carol al II-lea însă a numit ca prim ministru pe liberalul Tătărescu care conlucrase din umbră cu Mihail Moruzov pentru a pregăti instaurarea dictaturii regale - deci pentru a "caroliza" justiţia, armata, şi celelalte instituţii de stat. Tătărescu a fost prim ministru patru ani, perioadă în care cu dibăcie a camuflat operaţiunea de pregătire a dictaturii. La terminarea momentului de patru ani, iar s-a propus ca Ion Mihalache să vină în fruntea guvernului, dar trebuia să accepte trei condiţii, pe care, spre meritul lui, le-a respins: 1. armata să iasă de sub controlul guvernului şi să devină în totalitate subordonată Palatului Regal; 2. Prefectul Poliţiei Capitalei, gen. Gabriel Marinescu, să devină prefect pe viaţă; 3. Să se înfiinţeze Ministerul Ordinii Publice al cărui titular să fie numit numai de rege - deci un guvern fără putere, decorativ, ceea ce Ion Mihalache, aşa cum am spus, nu a acceptat).

După mine a vorbit, mai mult de trei ore, Iuliu Maniu, cu un conţinut bogat şi o seriozitate maximă, de se auzea musca zburând în cameră. Redau din memorie: "*Am şi eu aceleaşi informaţii, este o nenorocire ce se va termina cu o catastrofă, dictatura regală este o frână în calea progresului. Dvs., legionarii vreţi un regim autoritar, naţionalist, respingând atât dictatura, cât şi democraţia. Eu sunt pentru regimul democratic, lucrurile se rezolvă cu raţiune.*

Preferinţele dvs. se îndreaptă astăzi către Germania şi Italia, statele revoluţiei naţionale şi mari puteri la ora actuală, eu sunt pentru Franţa.

A treia deosebire între Mişcarea Legionară şi PNŢ este atitudinea faţă de violenţă. Dvs., legionarii, nu aţi întrebuinţat şi nu întrebuinţaţi violenţa ca armă politică, dar răspundeţi cu violenţă autorităţilor care vă persecută. Este o politică cu riscuri, eu nu sunt de părerea asta, trebuie răbdare, judecată la rece, aşteptare şi pregătirea pentru renaştere".

L-am asigurat pe Iuliu Maniu că vom ţine seama de sugestiile sale, le vom analiza şi că sperăm că împreună vom face lucruri mari şi frumoase pentru ţară. Vom sprijini la început un guvern naţional-ţărănesc, apoi va fi la conducerea ţării şi un guvern legionar, întrucât aşa a spus şi Căpitanul: Mişcarea Legionară nu era încă coaptă, nu era pregătită pentru guvernare, iar dintre partide cel care merită să fie sprijinit este cel condus de Iuliu Maniu.

Ne-am reîntors la Bucureşti şi am discutat cu cei din conducerea Mişcării cele convenite la Cluj cu frontul ţărănist Iuliu Maniu, delegaţia noastră fiind apreciată, în final, pentru demersurile făcute.

Gh. Ciorogaru a fost numit de Căpitan (şi ales de electorat) ca parlamentar pe listele Partidului Totul Pentru Ţară din decembrie 1937, alegeri anulate de Carol al II-lea

Ciorogaru se găsea în Germania când a survenit arestarea şi asasinarea Căpitanului în 1938. Aici s-a întâlnit cu Horia Sima care fugise din ţară, şi a avut primele conflicte cu el, dar nu la cote maxime.

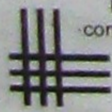
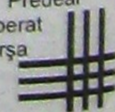
În vara anului 1940, la sugestia lui Moruzov, cu toată impostura camarilei din jurul său, Carol al II-lea a simţit nevoia de a se apropia de Germania, părăsind astfel linia tradiţională a prieteniei cu Franţa. O "vopsea", doar, filo-germană, care a inclus în guvern legionari în funcţii minore, fără putere. După aproape 2 ani de exil, în sept. 1940 Gh. Ciorogaru a revenit în ţară şi a intrat în conflicte, de data aceasta mai grave, cu Horia Sima. **Nu a avut nici o funcţie în guvernul cu contribuţie legionară; mai mult: la 8 nov. 1940, Horia Sima l-a arestat împreună cu preotul comandant al Bunei Vestiri Ion Dumitrescu Borşa şi cu prof. senator legionar Zelea Codreanu, tatăl Căpitanului, precum şi pe doi dintre fraţii Căpitanului, Decebal şi Horia.** Dna Eliza Zelea Codreanu, mama Căpitanului, a încercat să-şi salveze familia apelând la soţia lui Ion Antonescu, Maria Antonescu. Aceasta i-a promis că va lua imediat legătura cu Ion Antonescu şi i-a spus unde se aflau închişi Dumitrescu Borşa, Ciorogaru, prof. Ion Zelea Codreanu, Decebal şi Horia Zelea Codreanu: în fosta vilă a Elenei Lupescu, aflată la Şosea, pe Aleea Vulpache. S-a dus imediat acolo, le-a spus legionarilor că este mama Căpitanului şi să-i elibereze pe cei arestaţi din ordinul lui Horia Sima. Răspunsul negativ şi impertinenţa şefului echipei care asigura paza imobilului a indignat-o la d-na Eliza Zelea Codreanu care i-a aplicat acestuia două palme "sănătoase", "argument" decisiv ca să-i poată lua cu forţa din vilă pe soţul ei şi pe cei doi fii ai săi. Nu a reuşit să-i scape din captivitate şi pe ceilalţi doi sechestraţi, Dumitrescu Borşa şi Ciorogaru.

Pentru ca aceştia doi să nu mai fie depistaţi, cel care a ordonat arestarea lor, Horia Sima, i-a transferat tocmai la Predeal, într-o vilă izolată.

Dar poliţia legionară, stat în stat, şi-a continuat activitatea criminală, care tot la ordinul noului ei şef, a arestat pe fostul ministru Tătărescu în casa lui din str. Polonă, pe Argetoianu (din fosta str. Victor Emanuel), la fel pe Ghelmegeanu şi pe un alt fost prim ministru, Ion Gigurtu, pe care Ion Antonescu, prin subalternul său, Rioşeanu, i-a pus câteva zile mai târziu în libertate. Altfel, desigur, şi aceştia ar fi împărtăşit soarta celor închişi la Jilava şi omorâţi în noaptea de 26/27 nov. 1940. Cazul asasinatelor de la Jilava, precum şi asasinarea, o zi mai târziu, a lui Nicolae Iorga şi a lui Virgil Madgearu, au constituit "bomboana de pe colivă" a scurtei guvernări a celui care s-a intitulat pompos "Comandantul" şi care a fugit apoi din ţară într-un portbagaj.

Toate aceste aspecte sunt descrise, cu amănuntime, de către preotul comandant al Bunei Vestiri Ion Dumitrescu Borşa în ampla sa lucrare "*Cal troian intra muros - memorii legionare*".

Gh. Ciorogaru a rămas arestat la Predeal până 22 ian. 1941, când a fost eliberat împreună cu preotul Ion Dumitrescu Borşa

de oamenii lui Antonescu. Nu a făcut închisoare sub guvernarea Mareşalului deoarece nu a avut nici o funcţie în guvernul legionar şi nici nu a luat parte la sângeroasele evenimente de la finele lui ianuarie

ANUL I, No. 2. LEI 5 EXEMPLARUL 1 Aprilie 1936

VESTITORII

APARIŢIA LA 1 ŞI 15 ALE FIECĂREI LUNI
ABONAMENTUL LEI 120 ANUAL

Redactori: GH. I. CIOROGARU şi VASILE MARIN

CINE FACE ISTORIA ? POLITICA AUREL

1941. A rămas deci în ţară, nu a fugit în Germania (pentru că nu avea de ce), iar în timpul războiului a lucrat în domeniul economic ca specialist.

Să încep cu activitatea lui gazetărească, mai puţin cunoscută..

A scris în diferite ziare şi reviste naţionaliste, dar **a scos şi o revistă foarte bună, "*VESTITORII*", împreună cu dr. avocat şi comandant legionar Vasile Marin**, revistă care avea sediul pe str. Braziliei la nr 13.

Primul număr a apărut la 15 martie **1936**, era o revistă bilunară, de un excelent nivel, într-un fel continuatoarea revistei "*Axa*" (apărută cu trei ani mai înainte şi suprimată de cenzură).

Se găsesc în paginile revistei "*Vestitorii*" toţi colaboratorii "*Axei*" şi voi exemplifica această afirmaţie cu semnăturile colaboratorilor din primul număr:

Articolul: "*Literatură – Radio – Ziarişti – Florărese*" este iscălit de VICTOR PUIU GÂRCINEANU; "*Orientări în intelectual*" de ION VICTOR VOJEN, poezia "*Basarabia 1936*" de RADU GYR - căreia îi redau ultima strofă: "*Vite-n birji trec cuconaşii / Cu geambaşii şi ocnaşii / Pe când lung, din bălţi, din ploaie / Din maidane şi gunoaie / Creşte bocet, urlet, răget, / Foame, foame, foame, foame.*" "*Chemarea neamului*" este semnat de preotul instructor legionar ILIE IMBRESCU, "*Răsărit*" de directorul revistei (adică GH CIOROGARU), "*Ştiinţă şi Naţiune*" de TRAIAN HERSENI, "*Introducere la Economia Naţională*" de ALEX. CONSTANT, un articol semnat doar cu iniţialele are un titlu incendiar: "*Procesul comunistului Constantinescu-Iaşi*" (prof. universitar ieşean a fost dovedit ca agent al Internaţionalei a III-a care lupta pentru "binele" "maselor din România", dar care nu auzit de milioanele de morţi şi deportaţi din Rusia).

Începând cu **NR. 2**, din 1 aprilie 1936, la conducerea revistei "Vestitorii" vine şi dr. avocat şi comandant legionar VASILE MARIN: numele lui îl găsim pe frontispiciu alături de cel al lui Gh. Ciorogaru.

Un articol de înaltă ţinută şi profundă analiză face compozitorul legionar ION MÂNZATU operei "Oedip" a celui mai mare compozitor român, George Enescu, a cărei premieră mondială avusese loc la Opera din Paris. Citez din articolul "*Capodopera lui George Enescu*": "Zămislită după mulţi ani de trudă şi genială dăruire face cinste ţării noastre prin mesagerul ei cultural. Personalitatea lui George Enescu este, din păcate, poate mai puţin cunoscută în ţară decât în străinătate. "Oedip" este una din cele mai glorioase pagini din istoriografia mondială a lumii. Maestrul le dă din plin o lecţie de clasică ţinută, grandioasă valoare şi creştinească izbândire. VICTOR PUIU GÂRCINEANU semnează articolul "*Învăţătorii şi ucenicii*", "*1906-1936*" este scris de ION VICTOR VOJEN (se arată cum Stalin ordonase Internaţionalei a III-a să execute orice mişcare naţionalistă prin dictatură, teroare şi chiar război, frontul naţionaliştilor belgieni, francezi, englezi fiind catalogate ca "fasciste"). Un alt articol, nesemnat, este intitulat "*Front Popular: Front Comunist*" şi se referă iar la procesul lui Constantinescu-Iaşi şi la ecourile acestuia în presa internaţională.

Revista este frumos ilustrată cu desene, caricaturi, cu variate caractere de literă.

În NR. 3, special, de Paşte, articolul "*Arvuna învierii noastre*" este semnat de teologul GH. RACOVEANU, "*Actualizarea românească a lui Hristos*" de VICTOR PUIU GÂRCINEANU, "*Preotul Ion Moţa*" de VIRGIL IONESCU, "*Iisus sângera – Iisus surâdea*" de IORDACHE NICOARĂ, "*Flori*" - poezie - de RADU GYR, "*Învierea culturii noastre*" de ION MOŢA.

Nr. 4, apărut la 28 aprilie 1936, este ultimul.

Atrage atenţia pamfletul lui VASILE CRISTESCU, "*Trădarea lui Ion Mihalache*", din care citez: "*Cămaşa ţărănească a lui, drept flamură, a fost plimbată de la Severin la Cernăuţi şi Chişinău, dar peste Carpaţi nu a putut să treacă pentru că fraţii ardeleni preţuiau mai mult gulerul scrobit al lui Iuliu Maniu, iar Ion Mihalache se aruncă în luptă cu strigătul trâmbiţat de la un capăt la altul al ţării: Săriţi, hoţii!*". Aceştia sunt membrii partidului liberal aflat la putere". O pagină excelentă este semnată de MIHAIL POLIHRONIADE, care cuprinde articolele "*Tragedia spaniolă şi complicaţiile europene*" şi "*Alegerile din Franţa*". ION BANEA semnează "*Tineretul ardelean*", GH. RACOVEANU pe cel intitulat "*Nelinişti demolatoare dirijate*", MIHAIL POLIHRONIADE - "*Ce vreţi, domnilor?*"; RADU GYR - "*Misiunea scriitorului de azi*", iar AL. CONSTANT "*Carenţele justiţiei*".

Titlurile şi autorii spun multe despre conţinutul elevat al "*Vestitorilor*".

- Să trecem acum la cealaltă latură, cărţile semnate de Gh. Ciorogaru.

- Cea mai importantă, care a făcut vâlvă de la apariţia ei, **în 1937**, se intitulează "***NAŢIUNE ŞI ARMATĂ***", o carte care a fost mult **cenzurată**.

Scopul apariţiei ei se vede clar în prefaţa semnată de autor - citez:

"*În aceste vremuri, de destrămare a fiinţei naţionale, de adâncă prăbuşire morală, factorul de cea mai mare valoare îl constituie armata. Ea este cea mai vastă şcoală a naţiunii. Oştirea întreţine sentimentul de răspundere şi spiritul de ordine într-o vreme când lipsa de răspundere şi haosul par a cuprinde totul. Oştirea este creatoarea forţei de hotărâre într-un timp când în viaţa de toate zilele, lipsa de hotărâre şi îndoiala stăpânesc actele oamenilor. Oştirea este creatoarea de idealism şi spirit de jertfe, în vreme ce în viaţa de toate zilele domnesc egoismul şi materialismul. Armata este factorul de unificare a naţiunii în faţa ispitei deosebirilor sociale. Dar cel mai mare merit al armatei este că într-o vreme când mulţimile agitate ameninţă să întunece capetele, ea pune capetele deasupra mulţimilor. Unul dintre cei mai valoroşi generali ai armatei noastre, Generalul Ion Antonescu, spune că acei care propovăduiesc şi practică buna organizare a naţiunii, nu pot fi acuzaţi de militarism şi imperialism. Spre deosebire de democraţia masonică, armata impune credinţă şi supunere faţă de personalitate şi bărbăţie. Şi aceasta când caracterul uman merge către o "feminizare" şi lâncezire continuă. Un neam lipsit de darurile ostăşeşti este un neam pierdut. Ţara noastră astăzi, mai mult decât bogăţiile şi roadele pământului ei, când peste generaţiile ofilite de astăzi va răsări o generaţie tânără, plină de putere şi duh ostăşesc care reînviind virtuţile străbune, va răpune toate nevredniciile, toate trădările*".

Mă abţin de la comentarii privind conţinutul cărţii, **titlurile capitolelor** spun şi ele, la rândul lor, totul: "***Democraţie şi camaraderie***", "***Militarism sau spirit ostăşesc***", "***Soldatul de-a lungul istoriei***", "***Statul modern***", "***Pacifismul***", "***Armata şi statul democrat***", "***Viclenia masonă***", "***Kominternul***", "***Geneva***", "***Potenţial de război, Deznodământul***", "***Statul Naţional***", "***Statul naţional şi armata***", "***Patriotism şi naţionalism***", "***Armata naţională şi armata bolşevică***", "***Şcoala, soră bună a armatei***", "***Spiritul de răspundere şi personalitatea***", "***Soldatul militar şi soldatul civil***".

Mai este nevoie de comentarii? Cred că nu!

Dar Gh. Ciorogaru a mai scris, în perioada interbelică, şi alte lucrări, pe care le amintesc: "***Civilizaţie şi potenţial de război***" (apărută în 1935, având 130 pagini) şi "***Planul de 5 ani al Sovietelor***" care a văzut lumina tiparului în 1931. Ultima carte care îi poartă semnătura a apărut în 1945, cu 180 pagini, şi se numeşte "***Păcatul istoriei - scurtă privire asupra soartei ţăranului de-a lungul veacurilor***".

- Ce s-a întâmplat cu Gh. Ciorogaru după venirea comuniştilor la putere?

- Deşi în timpul scurt al guvernării legionare, 1940-1941 Gh. Ciorogaru nu a fost numai marginalizat ci chiar a avut viaţa pusă în pericol, el a fost arestat în 1948 din cauză că a fost instructor legionar.

A trecut prin multe închisori din ţară şi apoi şi pe la Periprava, în Delta Dunării.

Eliberat în 1964, şi-a câştigat existenţa **prin traduceri din limba germană a unor scriitori mari din literatura universală.**

Dau câteva titluri: ***Goethe*** – "*Maxime şi reflecţii, eseuri*" (apărută la Ed. Univers, în 1972, având 260 de pagini); ***Goethe*** – "*Călătorie în Italia*" (apărută în 1969, în Editura Pentru Literatură Universală, cu 570 pagini); ***Friedrich Schiller*** - "*Scenarii estetice*" (apărut în 1981, în editura Univers, cu 450 pagini.

Din păcate, anii grei de închisoare şi-au spus cuvântul: a făcut un cancer laringian, vorbea numai după ce i s-a pus o capsulă traheană.

Mi-a spus de moartea lui un prieten comun, avocatul legionar Borcea..

- Vă mulţumesc pentru evocarea caldă şi multitudinea de exemple privind viaţa şi activitatea publicistică a lui Gh. Ciorogaru.

Sunt curios, la viitorul interviu, despre ce personaj legionar veţi vorbi?

- Probabil că despre prof. senator legionar Ion Zelea Codreanu, tatăl Căpitanului, şi despre familia lui. Sper să fiu sănătos întrucât ştiţi că în ultima vreme am fost bolnav la pat.

Interviu realizat de

Emilian Georgescu